

Posudek vedoucího bakalářské práce
Kostel Nejsvětějšího jména Ježíš zvaný kostel U Ježíška
Pavel Kozák

„Rodinných“ církevních památek je dnes v Plzeňském kraji již jako šafránu, v Plzni samotné je pak poslední takovou měšťanskou fundací kostel lidově zvaný U Ježíška. Autor předkládané práce má k této památce dlouhodobý (nebál bych se říci již i citový) vztah, takže je logické, že si ji zvolil také za téma své kvalifikační práce. A přiznávám též, že jsem vznik této bakalářské práce od začátku sledoval s nadšením... a s napětím.

Drobná barokní církevní stavba měla již svého prostého gotického předchůdce, jak to dokládá Willenbergova veduta Plzně z doby krátce před Bílou horou. Říci o ní více by však znamenalo nutnost ponořit se hlouběji do studia primárních archivních zdrojů (mj. nejstarších městských knih), a to ještě s velmi malou nadějí na úspěch. Sledovatelné jsou proto osudy kaple a přilehlé usedlosti až od poloviny 18. století, kdy bylo obojí majetkem předního plzeňského erbovního měšťana Petra Pavla Helffera z Helfferstreu. Tento budoucí primátor západočeské metropole toužil po vybudování rodinné hrobky, již se v letech 1745-6 přestavěná kaple měla stát. Pozval si k tomu vynikajícího stavitele, Matěje Ondřeje Kondela, blízkého spolupracovníka slavného Jana Blažeje Santiniho-Eichla. Ostatně, jde o jedinou doloženou Kondelovu stavbu přímo v Plzni, i když jinak žil na záměcku v Nebřezinách a pracoval pro Plasy a okolí. Okolnostem uvedené přestavby také P. Kozák věnuje patřičnou pozornost, byť jen na základě literatury, nikoli vlastního výzkumu. Otázkou samozřejmě je, zda by v tomto směru mohl přinést ještě něco nového, jsou-li ony souvislosti poměrně podrobně prozkoumány. Dalšími majiteli byli Seitzové a po nich Pernerové, kteří stáli za přestavbou kostelíka v podstatě do dnešní podoby. Od roku 1870 byla v držení stavby rodina Divíškova, která však již do ní neinvestovala a „Ježíšek“ začal upadat. Zkáze zabránila iniciativa velkého zastávce plzeňských památek Ladislava Lábka a následný stavební zákrok architekta Hanuše Zápala. Bohužel, ne nadlouho, doba poválečné totality podobným památkám rozhodně nepřála. Přilehlé historické stavby zcela zanikly, kostelík se proměnil ve skladiště a dále chátral. Z rukou původních majitelů se na sklonku druhého milénia dostal do majetku Plzně a díky partě nadšenců se dočkal i světlejších zítřků. Nejen to se dovídáme z bakalářské práce P. Kozáka, bohatě čerpajícího z Lábkových podkladů. Rozšíření by bylo patrně i zde možné jen v případě detailního studia archivního městského materiálu... které třeba autor podnikne v rámci shánění zdrojů pro svoji práci diplomovou.

Po představení pohnutých a poutavých osudů stavby nastínil autor formou medailonků i život a dílo nejvýznamnějších stavitelů a dobrodinců, s „Ježíškem“ spjatých, od Kondela po Jana Soukupa. Významnou část bakalářské práce tvoří popis výzdoby a inventáře kostela (správně v tomto pořadí, nikoli opačně), jemuž dominují Luxovy fresky, varhany a několik sepulkrálií. Předposlední kapitola je komparační – všímá si shodně nebo podobně zasvěcených církevních staveb v Čechách a na Moravě; není jich mnoho. A kapitola závěrečná se nevyhýbá pověstem, které jsou kolem kostelíka opředeny, v nichž nechybějí záhady mezi nebem a zemí a pohádkové bytosti. V samotném závěru se P. Kozák ještě zamýšlí nad povědomím plzeňských obyvatel o existenci kostelíka, nad smyslem jeho současného využití i nad jeho druhým životem v uměleckých dílech (což by ovšem logicky patřilo na úvod studie).

Práce je sice převážně kompilační, i tak má nicméně prvenství v historiografickém zájmu o miniaturní plzeňský svatostánek. Pevně věřím, že autor bude ve svém badatelském úsilí pokračovat a dovede je až do publikačního finišu. „Ježíšek“ by si to zasloužil.

Přes původní pochybnosti o zvládnutí jazykové stránky díla mohu nakonec rád konstatovat, že Kozákova bakalářská práce je v pořádku i co do gramatiky, ortografie a stylistiky. Rád ji doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.